

SBORNÍK

ČESKOSLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI ZEMĚPISNÉ

ROČNÍK 1962 • ČÍSLO 4 • SVAZEK 67

DESET LET ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Československá akademie věd končí své první decenium. Byla založena před deseti léty na základech dvou našich prvních učených společností — jejichž počátky se čítají od r. 1784 — obohacených pokrokovými tradicemi české a slovenské vědy. Zákon jí ukládá, aby se ujala své činnosti tak, aby rozvinula badatelskou práci ve všech oborech v jejich základní vědecké problematice, dále, aby koordinovala základní výzkum ve státě a převáděla výsledky bádání do praxe a spolupracovala tak podstatně na budování socialismu v naší zemi a sloužila blahu jejího lidu.

Akademie sdružuje významné vědecké pracovníky naší vlasti a buduje vědecké ústavy, jejichž výzkumné výsledky mají mít nejvyšší vědeckou úroveň ve svém oboru, který tak stále rozvíjejí. Hledí k řešení jeho nejzávažnějších problémů svými krátkodobými i perspektivními výzkumnými plány.

Také zeměpis má své místo v Akademii a Československá společnost zeměpisná se začlenila do řady vědeckých společností přidružených k Akademii. Toto začlenění jí umožnilo nový rozmach: zvyšování počtu členů, rozšíření počtu regionálních poboček, který se již ztrojnásobil, růst přednáškové a ostatní organizační činnosti a rozvoj publikační činnosti. Hned na počátku své výstavby r. 1952 zřídila Akademie čtyři zeměpisná pracoviště — kabinety pro geomorfologii, kartografii, hospodářskou geografii a historickou geografii. Ale stále se potom hledaly podmínky k jejich soustředění a doplnění v jeden zeměpisný ústav. Ten zatím vznikl v místním měřítku v rámci Slovenské akademie věd v Bratislavě, jakožto Zemepisný ústav SAV. Teprve nyní, po uplynutí téměř deseti let, se prozatím v etapách, dějí organizační úpravy zeměpisných pracovišť tak, aby v blízké budoucnosti vznikl jednotný celostátní geografický ústav ČSAV.

Je nepochybné, že takový ústav bude znamenat vzpruhu pro badatelskou organizaci a koordinaci zeměpisu. Ani vysokoškolská pracoviště zeměpisná nemají dosud rozvinutou potřebnou koordinaci. Ústav bude znamenat možnost výběru a usměrnění růstu a uplatnění mladých vědeckých kádrů a to ve směru zintenzívnění a zkvalitnění výzkumné práce. Potřebám socialistické společnosti pochopitel-

ně lépe slouží komplexní výzkum v pracovní a organizační jednotě všech dílčích oborů zeměpisu, koordinovaných v jednotném zeměpisném ústavu. I když ústav bude vytvořen z dosavadních pracovišť a nepředstavuje zatím úplné zastoupení všech složek zeměpisu, bude jeho výsostným úkolem, aby účelně i úsporně přijímal nové pracovníky tak, aby rozvinul všechny složky zeměpisné vědy a dosáhl tak nejlépe svého společenského poslání.

Není třeba na stránkách odborného časopisu, který již sleduje zprávami z pracovišť Akademie jejich činnost a výsledky, abychom tu podali výčet úkolů, které komplexně vybudovaný zeměpisný ústav má a může řešit. Každý ve svém oboru cítíme nejlépe, kam napřít vědecké výzkumné úsilí, aby bylo dosaženo výsledků nejen přiměřených našim možnostem, ale uplatňujících co nejlépe náš badatelský podíl v nové pokrokové vědě, v nové pokrokové společnosti.

Josef Kanský